

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19Csp/125/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122207602
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Baranová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8122207602.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

12

19Csp/125/2022

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danielou Baranovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. E. XXX, XXX XX C. D. E., zastúpený opatrovníčkou: B. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. E. XXX, zast. JUDr. Ing. Adriánom Cupákom, advokátom so sídlom Dr. Goldbergera 249/1, 089 01 Svidník, IČO: 40 803 350, proti žalovanému: 365.bank, a. s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zast. SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., advokátskou kanceláriou so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186, o vydanie bezdôvodného obohatenia 547,47 Eur a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

12

19Csp/125/2022

I. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 547,47€ s 5,00% úrokom z omeškania ročne od 20.10.2022 do zaplataenia do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 5812577811 zo dňa 30.12.2011, v časti 2. Zmluva o úvere, bod 5., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanému nárok na 100% náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

10

19Csp/125/2022

1. Žalobca sa žalobou doručенou tunajšiemu súdu dňa 30.08.2022 domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 547,47 eur s prísl., ako aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky o rozhodcovskej doložke.

1.1. Žalobu odôvodnil tým, že uzavrel so žalovanou bankou spotrebiteľskú zmluvu o úvere č. 5812577811 zo dňa 30.12.2011, ktorá nemá obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy (ZoSÚ) a to konkrétne druh spotrebiteľského, dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, ako aj neobsahuje správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 33,84 %, avšak podľa internetovej kalkulačky vychádza 54,15 %, preto je úver bezúročný a bez poplatkov.

1.2. Žalobca dôvodil aj tým, že v zmluve je nesprávne uvedená celková výška nákladov 103,43 eur, keďže celková výška nákladov predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú má spotrebiteľ na úver skutočne zaplatiť (výška mesačnej splátky krát počet splátok), čo predstavuje v danom prípade sumu 572,40 eur (28,62 eur krát 20) a výškou poskytnutého úveru 400 eur. Skutočná celková výška nákladov je preto správne 172,40 eur.

1.3. Namietal absolútnu neplatnosť zmluvy podľa § 39 OZ z dôvodu, že v zmluve je uvedená výška ročnej úrokovej sadzby 29,50 %, pričom podľa priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od jedného do piatich rokov v decembri 2011 predstavovala vo výške 10,87 % ročne, teda úrok stanovený veriteľom v zmluve o úvere je takmer trojnásobne vyšší a teda sa prieči dobrým mravom.

1.4. Žalobca žiadal preto vydať bezdôvodné obohatenie vo výške rozdielu medzi jeho platbami 947,47 eur a výškou úveru 400 eur, teda 547,47 eur. O skutočnosti, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil sa jeho opatrovníčka dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS 14.10.2020.

1.5. Zároveň žiadal o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky o rozhodcovskej doložke s poukazom na jej rozpor s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ), pričom dôvodil, že o neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky bolo rozhodnuté v inom konaní a to Okresným súdom Prešov rozsudkom sp.zn. 24C/172/2015, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, spisová značka 19Co/88/2018 zo dňa 04.10.2018.

2. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 04.11.2022 poprel všetky skutkové tvrdenia žalobcu a žalobu považoval za nedôvodnú.

2.1. Konanie žalobcu, kedy pri podpise zmluvy ani počas trvania zmluvného vzťahu žiadnu náležitosť zmluvy ani zmluvné podmienky nerozporoval, a ktorému na jeho žiadosť umožnil po zosplatnení úveru naďalej dlh splácať v splátkach, za rozporné s dobrými mravmi.

2.2. K namietanej absencii druhu spotrebiteľského úveru uviedol, že druh úveru je označený priamo v záhlaví Zmluvy o úvere ako „Dobrá pôžička“. K absencii doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere uviedol, že v článku 2. Zmluvy o úvere je jasne vymedzený počet mesačných splátok 20, dátum prvej platby 19.01.2012 a dátum konečnej splatnosti úveru 19.08.2013, teda z týchto údajov je zrejmé, že doba trvania zmluvy predstavovala 20 mesiacov.

2.3. K nesprávnej výške celkových nákladov spotrebiteľov uviedol, že žalobca použil v zmluve iba simplexný výpočet pozostávajúci z vynásobenia počtu splátok a výšky mesačnej splátky, čo je v rozpore s výpočtom uvedeným v článku 2. Zmluvy o úvere. Navyše celková výška nákladov, ktorú má žalobca zaplatiť, bola dohodnutá vo výške 103,43 eur, teda v nižšej výške o 68,97 eur, čo bolo opäť dojednané iba v prospech žalobcu. K nesprávnej výške RPMN žalovaný namietal, že výpočet RPMN, na ktorý poukázal žalobca podľa internetovej kalkulačky môže slúžiť ako informatívna a právne nezáväzná pomôcka pre orientáciu spotrebiteľa pri výbere úveru.

2.4. Na pojednávaní konanom dňa 10.10.2023 vzniesol aj námietku premlčania.

2.5. Následne po pojednávaní konanom dňa 10.10.2023, na ktorom súd vyslovil aj predbežný právny názor, žalovaný svoje vyjadrenie doplnil podaním z 26.10.2023, v ktorom ohľadom výpočtu RPMN uviedol, že do výpočtu RPMN v čase poskytnutia úveru nevstupovali žiadne poplatky, ani poistné.

2.6. Vo vzťahu k skúmaniu bonity klienta poukázal na to, že skúmal bonitu žalobcu na základe údajov o príjmoch žalobcu, ako aj s prihliadnutím na údaje z príslušných databáz a registrov (Sociálna poisťovňa a SRBI). Deklarovaný príjem žiadateľa zo zamestnania banka overila z externého nezávislého zdroja, akceptovala príjem vo výške 450 eur, hoci čistý príjem domácnosti žalobca uvádzal vo výške 1.000 eur. V rámci posudzovania mala banka k dispozícii kompletné informácie o úverových záväzkoch žiadateľa

zo spoločného registra úverových informácií; žiadateľ uvádzal rodinný stav ženatý a žiadne vyživované dieťa, pričom finančná analýza platná v tom čase bola vyhovujúca pre poskytnutie úveru vo výške 400 eur na 20 mesiacov s mesačnou splátkou 26 eur. Namietal, aby došlo k hrubému porušeniu povinností veriteľa pri skúmaní bonity. Mesačná splátka bola vo výške 26 eur a predstavovala cca. 1/17 z uznaných čistých mesačných príjmov žalobcu. Rozdiel medzi týmito sumami 424 eur predstavoval sumu, ktorá dvojnásobne prevyšuje výšku životného minima (189,93 eur) platnú od 01.07.2011 pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Žalobca mal podľa neho po uhradení mesačnej splátky úveru dostatočnú finančnú rezervu na ďalšie jeho životné náklady, o to viac, ak ich zdieľa so svojou manželkou, s ktorou mal čistý mesačný príjem vo výške 1.000 eur. Žalobca bol v čase podpísania zmluvy zamestnaný a mal 28 rokov, t. j. bol a stále aj je v takzvanom produktívnom veku.

3. Právny zástupcu žalobcu na pojednávaní konanom dňa 10.10.2023 uviedol, že žalobcovi bol ustanovený opatrovník práve z dôvodu jeho osoby a namietal postup žalovaného v rozpore s dobrými mravmi, keďže so samotným žalobcom uzatvoril minimálne 4 zmluvy. Žalovaný sa uspokojil len s tvrdením žalobcu, že jeho príjem je 1.000 eur a ďalej túto skutočnosť neskúmal, aj keď mohol mať vedomosť o tom, že už pred týmto úverom poskytol žalobcovi minimálne 2 ďalšie úvery, čo mohlo žalovanému signalizovať, že žalobca má problém so splácaním týchto úverov. Až po tom, čo bol žalobca obmedzený na spôsobilosti na právne úkony, opatrovníčka, ktorá mu bola ustanovená, začala riešiť tieto skutočnosti týkajúce sa jeho úverových zmlúv. Pokiaľ žalovaný poukazuje na to, že náklady uvedené v samotnej zmluve predstavujú 103,43 eur oproti sume 172 eur, jedná sa o relatívne značnú rozdielnosť skoro 100 %. Namietal, že mohol byť takýto rozdiel pochopený žalobcom v prospech spotrebiteľa. Ak žalobca videl na zmluve celkové náklady vo výške 103 eur, ale v skutočnosti mal zaplatiť 172 eur 40 centov, je táto skutočnosť jednoznačná v neprospech spotrebiteľa. Ohľadom premlčania uviedol, že v tomto prípade je potrebné aplikovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu a čo sa týka začiatku plynutia tejto doby poukázal na to, že táto začína plynúť poslednou splátkou, ktorá bola zaplatená na úver, čiže v danom prípade nedošlo k premlčaniu tejto premlčacej doby

3.1. Opatrovníčka sa obrátila na súd na základe potvrdenia Združenia HOOS skoršími žalobami, ktoré boli vedené na tunajšom súde, pričom však v konaní 9Csp/193/2020 bola vyzvaná na preukázanie, že podala žalobu o schválenie právneho úkonu uzavretia zmluvy o právnej pomoci a s tým súvisiace udelenie plnomocenstva na zastupovanie v súdnom konaní, inak súd konanie zastaví a v dôsledku toho žalobca potom zobral žalobu späť nielen v tomto konaní, ale aj v konaní, v ktorom žaloval žalovanú banku o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 294,26 eur s príslušenstvom a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, ale aj v konaní 9Csp/180/2020, kde žaloval o totožný nárok ako následne v tomto konaní; zobral žalobu späť aj v konaní vedenom pod spisovú značku 13Csp/188/2020, kde žaloval žalovanú banku o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.216,81 eur a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. V konaní vedenom pod spisovú značku 16Csp/191/2020 je žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.209,78 eur s prísl. a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, v konaní vedenom pod spisovú značku 19Csp/191/2020, kde žaloval Bencont Collection, a.s. o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.650 eur s prísl. a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a v konaní vedenom pod spisovú značku 29Csp/180/2020, kde žaloval Pohotovosť o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky.

3.2. Po zistení, že v danom prípade opatrovníčka nemusí mať súhlas opatrovníckeho súdu na podanie tejto žaloby opätovne podal žaloby o uplatnenie týchto svojich nárokov, pričom tieto sa v súčasnosti vedú pod spisovú značku 13Csp/125/2022 o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 294,26 eur s prísl. v tomto konaní, v konaní vedenom pod spisovú značku 29Csp/128/2022 o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.425,58 eur a určenie prijateľnosti zmluvnej podmienky a v konaní vedenom pod spisovú značku 18Csp/55/2022 o vydanie bezdôvodného obohatenia 1.650 eur s príslušenstvom a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, výsluchom opatrovníčky žalovaného a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa 30.12.2011 uzavreli na formulárovom tlačive žalovaného nazvanom Zmluva o úvere Dostupná pôžička žalobca a žalovaná banka Zmluvu o úvere, pričom v časti týkajúcej sa označenia klienta sú uvedené osobné údaje žalobcu, zamestnávateľ Družstvo Agroplus Prešov, Zlatobanská 12, Prešov, čistý mesačný príjem domácnosti 1.000 eur, mesačné splátky 79 eur, počet vyživovaných detí 0, druh bývania vlastný, najvyššie dosiahnuté vzdelanie učňovské, rodinný stav ženatý.

5.1. V časti 2. formulárovej zmluvy zmluvné strany dohodli výšku úveru 400 eur, výšku mesačnej splátky 28,62 eur, dátum prvej platby do 19.01.2012, počet mesačných splátok 20, celkovú výšku nákladov 103,43 eur, dátumu konečnej splatnosti 19.08.2013, priemernú RPMN 45,66 %, RPMN banky 33,84 %, úrokovú sadzbu 29,50 %, dátum každej ďalšej platby k 19. dňu v mesiaci, poistenie Základný súbor poistenia.

5.2. Podľa zmluvy celkovú čiastku úveru predstavuje súčet úveru a celkových nákladov spojených s úverom.

5.3. V texte uvedenom „Žiadam poskytnúť poistenie schopnosti splácať úver a vyhlasujem, že spĺňam podmienky pre vznik zvoleného súboru poistenia“ uvedeného v bode 11.5. Obchodných podmienok pre úver - Dostupná pôžička, Dostupná pôžička - Šikovná rezerva, je krížikom označená kolónka „Žiadam o základný súbor a spĺňam podmienky“. Ďalšia kolónka „Žiadam o komplexný súbor a spĺňam podmienky (platí pre občanov SR pracujúcich na území SR)“, nie je vyplnená.

5.4. Podľa bodu 2.2. tejto formulárovej zmluvy právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia Všeobecnými obchodnými podmienkami, Obchodnými podmienkami pre úver - Dostupná pôžička, Dostupná pôžička - Šikovná rezerva, Sadzobníkom poplatkov, Oboznámením o RPMN, Oznámením o úrokových sadzbách a Informáciami o poistení podľa zákona č. 186/2009 Z.z.. Klient svojím podpisom potvrdzuje, že bol s nimi oboznámený a súhlasí s nimi. Klient vyhlasuje, že sa pred uzavretím ZoÚ oboznámil s podmienkami úveru uvedenými vo Formulári pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere Dostupná pôžička (formulár), ktorý je dostupný na obchodnom mieste banky.

5.5. Podľa bodu 2.4. formulárovej zmluvy podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona číslo 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s príslušnými ustanoveniami OP pre úver.

5.6. Podľa bodu 2.5. formulárovej zmluvy zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10.II. v časti Všeobecných obchodných podmienok. Klient berie na vedomie, že rozhodnutie rozhodcovského súdu je konečné a záväzné a jeho zrušenie žalobou na súde sa môže domáhať len z dôvodov vymedzených zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

6. Z Priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny pri nových spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od jedného do piatich rokov v decembri 2011 súd zistil, že u týchto predstavovala výška úrokov 10,87 % ročne.

7. Z Credit reportu žalovanej banky zo dňa 30.12.2011 súd zistil, že žalovaná banka skúmala odbornú starostlivosť u žalobcu vyžiadaním osobných údajov, kontaktných adries a údajov o zamestnaní.

8. Z Výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 25.01.2013 súd zistil, že banka žalovaného vyzvala vzhľadom na porušenie ustanovenia tejto zmluvy, že jeho pohľadávka sa k 25.01.2013 stáva predčasne splatnou v celom rozsahu a výška dlžnej sumy predstavuje dlžnú istinu 248,91 eur, úrok 19,66 %, poplatky za upomienky 38,18 eur a poisťne 7,86 eur, celkom 314,61 eur. Vyzvala žalobcu na úhradu dlžnej sumy v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy.

9. Z Oznámenia zo dňa 14.01.2016 súd zistil, že banka žalobcovi na jeho žiadosť vo veci splácania pohľadávky z tohto úveru povolila pohľadávku splácať v pravidelných mesačných splátkach minimálne vo výške 28 eur vždy do 25. dňa v mesiaci, počínajúc mesiacom 02/2016 vrátane a to s upozornením na možnosť zosplatenia úveru, ak neuhradí čo i len časť splátky v dohodnutom termíne.

10. Z právoplatného rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 31.10.2018, č. k. 27Ps/26/2017 - 50 súd zistil, že bola obmedzená spôsobilosť žalobcu na právne úkony tak, že nie je spôsobilý disponovať s finančnými prostriedkami presahujúcimi sumu 10 eur mesačne; nie je spôsobilý vybavovať si svoje finančné záležitosti, brať pôžičky a úvery, uzatvárať kúpne, nájomné a iné zmluvy a vykonávať finančné operácie a nakladať s majetkom presahujúcim sumu 10 eur; nie je spôsobilý sa zastupovať pred súdmi, inými štátnymi orgánmi; nie je spôsobilý rozhodovať o nutnosti a potrebe hospitalizácie v nemocničnom zariadení a zariadení sociálnej starostlivosti (Domove sociálnych služieb). Súd mu ustanovil za opatrovníka jeho manželku B. B., nar. XX.XX.XXXX s tým, že táto je oprávnená a povinná vybavovať za obmedzeného spôsobilosti na právne úkony, jeho finančné záležitosti, uzatvárať za neho kúpno-predajné, nájomné a iné zmluvy, vykonávať za neho finančné operácie a nakladať s jeho majetkom presahujúcim sumu 10 eur mesačne, disponovať s jeho finančnými prostriedkami

presahujúcimi sumu 10 eur mesačne; je oprávnená a povinná ho zastupovať pred súdmi a inými štátnymi orgánmi.

11. Z Prehlásenia Združenia na ochranu občanov spotrebiteľa HOOS zo dňa 16.10.2020, značka H 361/20 súd zistil, že na združenie sa obrátila opatrovníčka žalobcu so žiadosťou, že potrebuje poradiť so zmluvou, ktorú uzavrel so žalovanou bankou jej manžel, ktorý bol súdom obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a je jeho opatrovníčkou. Dňa 14.10.2020 im predložila Zmluvu o úvere č. 5812577811, ktorú uzavrel dňa 30.12.2011, po posúdení ktorej ju informovali, že je podľa ich názoru zmluva bezúročnou a bezpoplatkovou a taktiež obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Informovali ju aj o tom, že ak mu veriteľ poskytol úver vo výške 400 eur a uhradil sumu 947,47 eur, čiže uhradil vyššiu sumu ako mu bola veriteľom poskytnutá, došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane veriteľa o sumu 547,47 eur a má právo sa súdnou cestou domáhať vydania tejto sumy ako bezdôvodného obohatenia.

12. Súd zistil, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 29Csp/128/2022 žalobca žaloval žalovaného Pohotovosť o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.425,58 eur s prísl. a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom o žalobe bolo rozhodnuté rozsudkom zo dňa 08.02.2023 tak, že súd čiastočne žalobe vyhovel vo vzťahu k výške bezdôvodného obohatenia, vyhovel v časti určenia neprijateľnosti žalovanej zmluvnej podmienky., vec sa nachádza na odvolacom súde.

12.1. Súd ďalej zistil, že v konaní vedenom pod sp.zn. 18Csp/55/2022 žalobca žalovanej žalovaného Bencont Collection, a.s. o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.650 eur s prísl. a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom o žalobe bolo rozhodnuté rozsudkom zo dňa 09.01.2023 tak, že súd žalobe v celom rozsahu vyhovel., vec sa nachádza na odvolacom súde.

13. Z výsluchu opatrovníčky žalobcu súd zistil, že „žalobcu zobrali na psychiatriu v roku 2017 z dôvodu užívania alkoholu. Predtým nevedeli, že má pôžičky, chcela vybrať peniaze z účtu a povedali jej, že má zablokovaný účet, preto išla s nevestou na druhý deň do banky, kde sa spojila nevesta s exekútorom a vtedy zistili odkiaľ a aké pôžičky žalobca má, a že ich nesplácal. Potom jej začali chodiť domov predvolania. Nemala splnomocnenie na ich prevzatie, takže sa vracali naspäť. Potom až po troch či štyroch rokoch ho zbavila svojprávnosti a potom preberala jeho poštu. Musela to takto riešiť, lebo žalobca je celkovo mimo. O úveroch nič nevie, riešila ich následne s pani B. zo Združenia HOOS. O príjmoch žalobcu počas zamestnania v Družstve Agroplus Prešov nemala informácie, peniaze jej nedával, nevie koľko zarábala. Hospodárila z toho, čo zarobila. V roku 2011 pracovala v Solivare v súkromnej firme a zarobila 350 eur. Bývajú v byte, ktorý vlastní. V čase uzavretia tejto zmluvy má za to, že bolo ešte všetko v poriadku, akurát, že už v tom čase doma nebýval, býval po kamarátoch. O existencii tejto pôžičky sa dozvedela až v roku 2013, keď jej zablokovali účet.“

14. Na základe takto zisteného stavu súd právne uzatvára:

15. Predmetom konania je nárok žalobcu o vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru uzavretého podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy (ZoSÚ), s prihliadnutím na ustanovenia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy., a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok podľa § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy (OZ).

16. V prvom rade súd posudzoval kontraktačný proces vedený bankou so žalobcom a to podľa zákona ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. a následne aj s prihliadnutím na ustanovenie § 7 ZoSÚ., aj s poukazom na žalovanou bankou tvrdené konanie žalobcu rozporné s dobrými mravmi podľa § 3 OZ, podľa ktorého odseku 1., výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

16.1. Podľa § 2 písm. p), r), u) zákona č. 250/2007 Z.z., na účely tohto zákona, obchodnou praktikou je konanie, opomenutie konania, spôsob správania alebo vyjadrovania, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu predávajúceho, priamo spojené s propagáciou, ponukou, predajom a dodaním výrobku spotrebiteľovi., podstatným narušením ekonomického správania spotrebiteľa využitie obchodnej praktiky na značné obmedzenie schopnosti spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácií inak neurobil., a odbornou starostlivosťou úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú

možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti,

16.2. Podľa § 7 ods. 1 tohto zákona, nekalé obchodné praktiky sú zakázané.

16.3. Podľa § 7 ods. 2 tohto zákona, obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak

a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti,

b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

16.4. Obchodná praktika sa tiež považuje za klamlivú, ak opomenie podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil rozhodnutie o obchodnej transakcii, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

16.5. Podľa § 7 ods. 1,2 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

16.6. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.17)

17. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je obmedzený v spôsobilosti na právne úkony aj v tom, aby sa sám zastupoval v konaní pred súdom, jeho výsluch ohľadom okolností, za ktorých došlo k uzavretiu tejto zmluvy súd nepovažoval za súladný s jeho statusom o obmedzenými mentálnymi a rozpoznávacími schopnosťami, aj s prihliadnutím na dobu, ktorá uplynula od uzavretia zmluvy.

17.1. Keďže žalovaná banka ako veriteľ a dodávateľ v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. bola povinná konať so žalobcom ako spotrebiteľom s odbornou starostlivosťou, teda predovšetkým jej vznikali povinnosti voči žalobcovi aj v kontraktačnom procese, a ak konala v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami tohto zákona aj § 7 ZoSÚ, mala by dokázať aj po uplynutí tejto doby od uzavretia zmluvy, že tieto svoje povinnosti si voči nemu splnila.

17.2. Žalovaná banka ich nielenže nepreukázala, ale oproti tomu poukazovala na to, že to bol práve žalobca, ktorý konal v rozpore s dobrými mravmi., keď po takej dlhej dobe namietal uzavreté zmluvné podmienky a po tom, čo mu úver zosplatnila a umožnila ho splácať v splátkach, uplatnil svoje nároky súdnou cestou. Práve takýto výklad povinnosti veriteľa a prenášanie svojej zodpovednosti na spotrebiteľa, je v rozpore s dobrými mravmi.

17.3. Navyše, keďže žalovaná banka nepredložila žiaden dôkaz o splnení odbornej starostlivosti, nemala ani zákonný dôvod podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, úver predčasne zosplatniť a žiadnu výhodu, ktorú mal následne zneužiť v rozpore s dobrými mravmi, mu teda v skutočnosti neposkytla.

18. Ak má následne súd posudzovať splnenie obligatórnych náležitostí zmluvy, aj v kontexte žaloby, je potrebné poukázať aj na ustanovenie § 2 ZoSÚ, podľa ktorého na účely tohto zákona sa rozumie

g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok,

h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom,

i) ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19,

18.1. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

18.2. Podľa § 19 ods. 1 ZoSÚ, ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 2.

18.3. Podľa § 19 ods. 2 ZoSÚ, na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a ostatné náklady na platobné transakcie sa zahrnú do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, ak otvorenie účtu nie je dobrovoľné a náklady na účet neboli zrozumiteľne a samostatne uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo v akejkoľvek inej zmluve uzavretej so spotrebiteľom.

19. Podľa rozhodnutia zverejneného v Zbierke stanovísk SR a rozhodnutí súdov SR č.2/2022 pod R 16: V zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. apríla 2018 nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Náležitosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 písm. f) zákona sú splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá.

20. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1. a b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere nesprávne uvedená ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

21. Súd vykonaného dokazovania konštatuje, že nezistil dôvody pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť namietané v žalobe v neuvedení druhu spotrebiteľského úveru – ktorý je označený ako pôžička a správnych údajov o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

22. Súd však konštatuje, že ak sa na účely výpočtu RPMN podľa § 19 ods. 2 ZoSÚ použijú celkové náklady spotrebiteľa uvedené v § 2 písm.g) ZoSÚ, je zrejmé, že ak tieto nie sú uvedené správne, nemôže byť správny ani údaj o výške RPMN.

22.1. Zo zmluvy súdu vyplynulo, že žalobca mal súhlasiť so základným balíkom poistenia, ale o tom, v akej výške a za akých podmienok, zo zmluvy nevyplýva a tak je potrebné prijať záver o tom, že o poistnom nebol informovaný ani pri a nieto pred uzavretím zmluvy transparentne a s odbornou starostlivosťou podľa zákona č. 250/2007 Z.z., a takéto konanie je považované za nekalú obchodnú prax.

22.2. Ak žalobca namieta, že v zmluve sú uvedené nesprávne údaje o celkových nákladoch, z textu zmluvy vyplýva údaj 103,43 eur, čo skutočne nezodpovedá zákonnej definícii celkových nákladov, a ak by nemali byť vynásobením počtu splátok a výšky splátky, nie je zrejmé, ako žalovaná banka dospela k ich výpočtu. Ak tvrdí, že táto celková výška nákladov je uvedená správne a transparentne, súdu z predloženej zmluvy táto skutočnosť nevyplýva, práve naopak. Spotrebiteľ má vedieť skutočnú a správnu výšku celkových nákladov zo zmluvy a tak, aby neboli pochybnosti o tom, koľko má napokon uhradiť. Tento údaj je rozhodujúci aj pre správny výpočet RPMN, ktorý v danom prípade nemohol byť vykonaný správne a tak úver je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový.

23. Pokiaľ by aj súd tieto žalobcom tvrdené dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru neprijal, je potrebné s prihliadnutím na vyššieuvedené ustanovenia o ochrane spotrebiteľa aj § 39 OZ, podľa ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom., skúmať, či uzavretá zmluva neobsahuje úžerný úrok, ktorý je v zjavnom rozpore s dobrými mravmi.

23.1. Súd konštatuje, že ak priemerná úroková miera u nových spotrebiteľských úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od jedného do piatich rokov v decembri 2011 predstavovala výška úrokov 10,87 % ročne, tak v zmluve dohodnutá výška 29,50 % je skutočne skoro trojnásobne vyššia a nemôže požívať právnu ochranu aj preto, že dodávateľom

a veriteľom bola banka a kontraktačný proces bol poznačený hrubým zanedbaním a porušením odbornej starostlivosti banky.

24. Žalobcovi teda oprávnené patrí nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúci v rozdiel medzi sumou poskytnutou z titulu úveru teda 400 eur a sumou zaplatenou teda 947,47 eur a to vo výške 547,47 eur.

25. Podľa § 451 ods. 1, 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

26. Podľa § 107 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

27. Podľa rozhodnutia zverejneného v Zbierke stanovísk SR a rozhodnutí súdov SR č.2/2022 pod R 14: Pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, ktoré je bezúročné a bez poplatkov je podstatná skutočná vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve.

28. Podľa rozhodnutia zverejneného v Zbierke stanovísk SR a rozhodnutí súdov SR č.2/2022 pod R 15: Analogická aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 zo dňa 22. apríla 2021 v právnom poriadku Slovenskej republiky.

29. Súd s prihliadnutím na vyššie uvedené rozhodnutia konštatuje vzhľadom na žalovanou bankou vznesenou námietkou premlčania, že ak táto suma bola uhradená v priebehu roka 2016 a žalobca sa prostredníctvom opatrovníčky dozvedel o možnosti uplatniť nárok z bezdôvodného obohatenia 14.10.2020 a predmetná žaloba bola podaná 30.8.2022, vznesená námietka premlčania nie je dôvodná a súd k nej neprihliadol.

30. Žalobcovi preto priznal tento nárok uplatnený žalobou – teda nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 547,47 eur dôvodne aj s úrokmi z omeškania podľa § 517 Ods. 2 OZ s poukazom na žiadanú výšku úrokov z omeškania podľa vládneho nariadenia č. 87/1995 Z.z. v zmysle žaloby od 20.10.2022 do zaplatenia.

31. Vzhľadom na žalobný nárok o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky o rozhodcovskej doložke, súd poukazuje na ustanovenia § 53 ods. 1 OZ, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

32. Predmetom preskúmania neprijateľnosti týchto zmluvných podmienok súdom je zistenie, či tá ktorá zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa., ak nie je splnené toto základné pravidlo, nikdy sa nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

32.1. Pri skúmaní, či podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu je potrebné zohľadniť právne predpisy, ktoré by sa uplatnili v prípade neexistencie tejto zmluvnej podmienky. Z toho je potom možné porovnaním zistiť, do akej miery je právne postavenie zakotvené v platnom právnom poriadku v prípade neexistencie tejto zmluvnej podmienky.

32.2. Ďalším kritériom je, či dodávateľ, ktorý zaobchádzal so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní. Skúma sa ďalej, či zmluvná podmienka je formulovaná jasne a zrozumiteľne, pretože ak

je nezrozumiteľná alebo nejasná, ak nejasnosť alebo nezrozumiteľnosť spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach, je potrebné ju vyhodnotiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

32.3. Ak zmluvná podmienka nie je vylúčená z posudzovania, je potrebné skúmať, či sa nachádza v demonštratívnom zozname neprijateľných zmluvných podmienok uvedených v § 53 ods. 3 OZ v znení platnom a účinnom v čase uzavretia tejto zmluvy.

33. Podľa § 53 ods. 2 – 5 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré po a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

34. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky, o ktorej súd rozhodol vo výroku rozsudku ohľadne rozhodcovskej doložky spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a nemožno ju aj s ohľadom na hrubé porušenie odbornej starostlivosti žalovanej banky v kontraktáčnom procese, považovať za individuálne dojednanú. Vylúčenie súdneho prejednávania spotrebiteľského sporu na základe takejto doložky je neplatným konaním aj v rozpore s dobrými mravmi, pretože následky takéhoto dojednanja majú na spotrebiteľa účinky úplne znemožňujúce sa mu inak brániť, ak dodávateľ využije túto rozhodcovskú doložku.

35. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení §§ 255 a 262 CSP., podľa ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

35.1. Súd ustalauje, že žalobca mal vo veci plný úspech, a preto mu priznal voči žalovanej banke nárok na 100% náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresný súd Prešov. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 CSP).